

DZIENNIK POZNANSKI

Przedpłata kwartalna
wynosi w Poznaniu 2 tal. 15 szr., w monarchii pruskiej 3 tal. 1 sgr. 3 fen., w Austrii 6 guldenów, w Niemczech 2 tal. 21 sgr. 3 fen., we Francji 18 fr., w Anglii 4 tal. 15 szr., w Szwecyi 5 tal. 15 szr., w Danii 4 tal. 2 sgr., we Włoszech 28 fr. w Rzymie 30 fr., w Szwajcarii 25 fr. w Belgii 16 fr. w Turcji 28 fr., w Ameryce 8 dol.

[illegible]

AJENCYE DZIENNIKA POZNANSKIEGO:

AJENCYE DZIENNIKA POZNANSKIEGO:

We Wrocławiu: Jenke & Saringhausen, Juakerstrasse 12. — W Krakowie: Józef Czech, księgarz i Administracja Dziennika „Kraj”. — W Paryżu (przyjmują predaży) Librairie du Luxembourg, Rue de Tournon No. 16 i pułkownik Raczkowski, Rue du Pont de Lodi 1. — W Londynie: księgarnia H. Bender, 8 Little Newport Street, Leicester Square, W. G. — Ajencje do przyjmowania ogłoszeń: Na cały Francją w Paryżu pp. Havas, Lafitte, Bullier & Comp. Place de la Bourse No. 8. — W Hamburgu: Frackfurde u. M., Berlinie, Lipsku, Wiedniu i Bazylei: Hasenstein & Vogler. — W Berlinie: Rudolf Mosse, Gr. Friedrichstrasse 60, A. Retemeyer, H. Albrecht, Taubenstrasse 34. — W Bremie: E. Schlott. — W Lipsku: Eugeniusz Fort, Sachse & Comp. — W Frankfurtu: N. M. Daube & Comp. — W Wrocławiu: Priebatsch, Ring. — W Buku: St. Baioński, w Białogardzie: Tomasz Śniegocki w Guisénie: A. Wirzbiński w Inowrocławiu: A. Kryszewski, w Kostrzynie: Swoboda, w Krotoszynie: Ludwik Cienierski, w Ornornikach: F. W. Rakowski, w Ostrowie: J. Priebatsch, w Pleszewie: L. Zboralski, w Smiglu: T. Radkiewicz.

Upraszam wszystkich korespondentów, aby odjazd z powodu wyjazdu mego z Poznania na dni kilkanaście, raczyli w interesach redakcyjnych listy swe nprosić adresować do Redakcyi Dziennika Pozn.

Poznań, 1 sierpnia 1831.

Franciszek Dobrowolski.

POZNAN, 1 sierpnia.

Podstawy, na jakich oparła komisya reorganizacya francuskiego wojska, przeszły obecnie do wiadomości publicznej. Najgłówniejszymi punktami projektu jest zasada powszechnego obowiązku służenia w wojsku od 20 do 40 roku życia, zniesienie wszelkiego rodzaju za stepsstwa, tudzież wszelkich premii i wynagrodzeń za wstąpienie do armii. Jeżeli zgromadzenie narodowe projekt ten bez zmiany przyjęje, co bynajmniej nie jest jeszcze rzeczą pewną, natenczasby Francya posłała w ślady wszystkich większych państw kontynentalnych, które ogólny obowiązek służenia w wojsku albo już wprowadziły albo też wprowadzić zamierzają. Ogólny obowiązek służenia w wojsku nie powinien się dopiero rozpoczynać z wstąpieniem do wojsk; jęzo nie jedynym racjęj warunkiem jest, jak to i p. Stoffel, były francuski wojakowy pełnomocnik w Berlinie, we wstępie do swych „Komunikacyi“ bardzo trafnie zauważył, szkoła, która również powinna być dla wszystkich przymusową, żeby dorastająca młodzież nie tylko nabyła wiedzy, ale nadto przyzwyczaiła się od najmłodszych lat do ścisłego spełniania obowiązków. Dopiero wówczas, kiedy warunek ten przedwstępny wypełnionym zostanie, Francya liczyć będzie mogła na dobrą armię. Do projektu dodano dwa bardzo ważne postanowienia. Po pierwsze wojska pod chorągwiami się znajdujące nie mają brać udziału w żadnych wyborach, a po drugie prócz armii i rezerwy nie ma istnieć we Francyi żaden inny hufiec zbrojny.

P. Thiers przyjął nareszcie wniosek o dymisyj ministerów spraw zagranicznych, pana Favre'a. Następnie jednakże dotąd nie jest jeszcze zamianowany i pewnie tak rychło nie będzie, gdyż wczoraj podana nas przez wiadomość, że pan Thiers zamierza sam tęk spraw zagranicznych zawiadować tymczasowo; przybrałszy sobie do pomocy podsekreterza stanu pana Goulard, jednego z komisarzy, którzy traktowali z Niemcami o pokój w Brukseli a później w Frankfurcie n. M., całkowicie się dziś potwierdza.

Od kilku dni krążyła znowu pogłoska o zamiarze przedłożenia pełnomocnictw panu Thiersowi i -dodawano, że lewica republikańska i lewe centrum zgodziły się na przedłożenie zgromadzeniu narodowemu odnośnego wniosku. Dziś przeciwnie większa część dzienników zapewnia, że projekt ten znowu zaniechano a przynajmniej odroczono. — Tak samo rzecz się ma z projektem posła Wołowskiego o przeniesienie zgromadzenia narodowego do Paryża.

Hrabia Chaudurdy, który kierował sprawami zagranicznymi przy delegacji w Tours i Bordeaux i w tym charakterze wydał niejedną okoliczność do reprezentantów Francji za granicą, przesłuchany również został przez komisję, której powierzono zbierać dane czynności rządu wreszniego. Pan Chaudurdy stwierdził nasamprzód iż starał się o utrzymanie niezmiennych tradycji francuskiej polityki w rozmaitych międzynarodowych kwestjach. Następnie rozwiódł się o specjalnych rokowaniach, jakie prowadził, ażeby przywieść do skutku interwencyję mocarstw na korzyść Francji. Rokowania te jednakże rozbiły się zawsze o dwa fakta, których wpływ ciążył od pierwszego do ostatniego dnia niemiecko-francuskiej wojny na stosunkach dyplomatycznych Francji do zagranicy. Pierwszym było przymierze Rosyi z Prusami. Istnienie tego przymierza nie może ulegać żadnej wątpliwości, pomimo wszelkich złudzeń, jakim się oddawało w pewnych kołach politycznych pod względem usposobienia rosyjskiego gabinetu w pierwszym okresie wojny z roku 1870. Przymierze to utwierdziło się rzeczywiście jeszcze przed rozpoczęciem kroków zaczepnych nad Renem przez ogłoszenie neutralności, której celem nie było co innego, jak przeskrozić gabinetowi wiedeńskiemu w wzięciu udziału w wojnie przeciwko Niemcom. Oświadczono wtedy bez ogródki, że neutralność Rosyi zależy od neutralności Austro-Węgier, i że wszelka interwencyja drugiego mocarstwa poczynając ze sobą interwencyja pierwszego w duchu przeciwności. Inny fakt niemniej się przyczynił do utępienia usiłowań dyplomacyi francuskiej, to jest zachowanie się Anglii. Obawiając się, ażeby wojna się nie rozszerzyła i on w nią wciągnięty nie został, gabinet londyński wywołał już w miesiącu sierpniu związek neutralnych, którego dziełem było ograniczenie walki na pierwotniakowe rozmiary i przeszkodzenie wszelkim umowom któreby siły francuskie wzmocnić mogły.

Dzienniki austriackie zajmują się obecnie głównie stanem kwestyi ugody rządu z Czechami i Morawczykami. Donoszą one, że porozumienie zakreślone jest dotąd tylko w głównym zarysie, że obecnie prowadzą się dalej rokowania z przewodzcami morawskiej opozycji i wkrótce rozpocząć się mają obrady nad kwestyą szczegółowemi. Od wypadku tychże zależy kwestya rozwiązania pojedynczych sejmów krajów koronnych i pewnie i reichsrath, o czém ostatecznie postanowi rada ministeryalna pod przewodnictwem cesarza. Z okoliczności nastąpić mającego zjazdu cesarzów Wilhelma i Franciszka Józefa zauważa wiedeński Tagblatt, że nazwisko to wódz Gastein przypomina pobyt tam pana Bismarcka w roku 1865 i konwencyą, prze-

kłótni, ministerstwo Belcrediego ustąpiło. Prasom praw Austrii do terytoriów odebranych Danii, co wcale nie przeszkodziło, rok później, klęsce pod Sadową, przez którą postradał dom austriacki zwierzchność w Niemczech.

Prasa włoska nie przestaje z widocznym zamiłowaniem roztrząsać rozpraw nad kwestyą rzymską w francuskim zgromadzeniu narodowem. Italie bardzo jest zadowolona z danych przez pana Thiersa oświadczeń, które są większą doniosłością, niż się tego spodziewać było można. Mianowicie schlebia dumie włoskiej orzeczenie, że wszystkie mocarstwa europejskie wspierają Włochy. — Ministeryalna Opinie stwierdza z zadowolnieniem, że owa mowa Thiersa odcięła legitymistom i klerykałom drogę do agitacyi. „Włochy są krajem liczącym 25 milionów ludności, którego stolicą jest Rzym. Ponieważ pan Thiers z krajem tym w dobrych chce pozostawać stosunkach, przeto francuska dyplomacya nie może dążyć do prowokowania nieprzyjaźni, usiłując się mieszać w wewnętrzne sprawy tego kraju i cofnąć fakt dokonany. Słowem, mowa pana Thiersa jest mową szczerą i skończoną: meza stann.“

Z Madrytu donoszą, że nowe ministerstwo hiszpańskie przedłoży w dniu 1 października zebrać się mającym kortezom budżet bez projektowania nowych podatków; równocześnie zaprzeczają wieściom o środkach finansowych nowego ministra skarbu.

Wybory na prezydenta w Meksyku odbyły się dnia 25 lipca. Rezultat ich jest pomyślny dla obecnego prezydenta Juareza w miastach Meksyku, Queretaro, Pachuca, Jalisco, Orizabia i Toluca. W stolicy prawie wszystkie głosy padła na dzisiejszego prezydenta. Pan Lerdo de Tejada, drugi kandydat do urzędu prezesowskiego, został całkiem zwyciężony. Tylko w trzech stanach otrzymał on połowę głosów, mianowicie w Guanaxtaro, la Puebla i la Vera Cruz. Wybory odbyły się spokojnie. Jak wiadomo w Meksyku wybory na prezydenta mają dwa stopnie. Lud wybiera wyborców a ci mianują dopiero najwyższego urzędnika w państwie.

Stanowisko nasze w obec rządu i ultra montanów.

Spór religijny w Niemczech nie tylko nie przycicha, lecz owszem coraz bardziej zaostrza się. Stronictwo, nie uznające dogmatu nieomyślności Papieża, silne poparcie rządu, coraz śmielej występuje. Ks. Döllinger, naczelnik opozycjonistów, wybranym został znakomitą większością rektorem uniwersytetu w Monachium; ks. Kamiński, okryty opieką rządową, zaprowadza kościoł starokatolicki w Katowicach, a ks. Wolmann mimo odebrania mu misyonem canonicam i rzuceniu na niego przez biskupa warmińskiego ekskomuniki, dalej prowadzi wykład religii katolickiej w gimnazjum brunsburskiem. Wszystko to razem dowodzi, jak nieprzychylnie stanowisko zajął względem Kościoła katolickiego. Stanowisko, to stopniowo zajmowane a dziś ostro zarysowane nie zdziwiło nas, bo nie było ono dla nas tajemnem, zaznaczyliśmy je kilkakrotnie w piśmie naszym i ostrzegaliśmy tych, którzy na poparcie rządu w kwestyi Papieża liczyli, jak złudnemi są ich nadzieje. A jednak władza ta poprowadziła ultramontanów naszych do fałszywych i sprzecznych z polityką narodową kroków i wystąpień, przy których i dziś, mimo oczywistości faktów, uparcie stoja, wzywając i nas przez ust. korespondenta z Poznania do Cza-
su, byśmy ręce ich pracom podali, miasto przeszkadzania im lub rzucania na nich potępienia.

Nie jesteśmy zwolennikami opozycji dla opozycji. Jeśli jesteśmy w opozycji z rządem, to dla tego, iż uprawnione nasze żądania nie są spełnione, a prowadzić ją dopóty będziemy, dońki sprawiedliwość wymierzona nam nie będzie. Jeśli prowadzimy walkę z ultramontanami, to dla tego, iż ci działaniami swemi kompromitują politykę narodową, że się ją rozdwójenie w społeczeństwie naszym wówczas, gdy zagrożone jego interesa narodowe wymagają jak największej solidarności. Jeśli walczymy z nimi, to dla tego, że grzesznie pod powagę władzy duchownej, przywłaszczają sobie arbitralnie kierownictwo sprawami świeckimi wówczas, gdy do tego są właściwymi czynnikami posłowie nasi, wybrańcy całego społeczeństwa.

Niech więc ultramontanizm porzuci prowadzenie polityki na własną rękę, niech w kwestiach politycznych i społecznych poddada się ogólnej woli naszego społeczeństwa, niech przez wywołanie niepotrzebnych kwestii zaprzestanie siać rozdziwienie i wejdą na polu prac narodowych, a harmonia, tyle pożądana w stosunkach naszych, przywrócona zostanie.

Jesteśmy jak najmocniej przekonani, iż cała
nasza działalność wyłącznie zwróconą być winna

na obronę naszej narodowości, na rozwój jej, na sprawy wewnętrzne, nie zaś na próby polityki zewnętrznej, zwłaszcza przez nieuprawnione do tego czynniki, które bezpotrzebnie i ze szkodą kościoła miesza sferę religijną z sferą cywilną, świecką, i usiłują tę ostatnią zanurzyć w pierwszej i całkowicie jej poddać.

De^{cy}cy od skrajnych opinii, wyznając szcze-
rze liberalne zasady zgodnie z niemi, lubo w kwe-
styi wyznań stoimy na stanowisku wolności sumie-
nia, nie zapoznajemy wszakże uczuć religijnych
większości narodu naszego, które są katolickiem.
Uczucia te są tak jawne i widoczne, iż nie wyma-
gają, jak tego żąda korespondent poznański
Czasu, żadnej afirmacyi i nie potrzebu-
ją się manifestować ani téż dokumentować bądź
to w czterech punktach kościarskich, bądź w par-
kowskich adresach. Afirmują się one życiem ka-
tolickiego naszego społeczeństwa i to jest dosta-
tecznem. Manifestowanie ich w aktach powyższych,
nie przynosząc żadnego pożytku, co sami ultra-
montanie przyznają, wyrządza jedno szkodę całemu
narodowi, bo obok innych przyczyn, jakie już
nieraz szeroko wywiedliśmy, bezpotrzebnie maci-
jeszcze jego polityczne pojęcia, prowadząc go do
szukania pomocy tam, gdzie jej szukać nie powin-
nien i znaleźć nie może; a jednocześnie odprowa-
dza go od najpilniejszej i najgłówniejszej pracy,
tj. obrony narodowości, od jej rozwoju i paraliżuje
jego ogólną dążność polityczną, która być powinna
głównym i jedynym celem naszym.

To jest też grunt nasz, na którym stoimy, do którego wszystkie prace zwracamy i do solidarności w nich wszystkich nawołujemy. Na tym gruncie, wierni naszym zasadom, stać wytrwale będziemy, a stojąc na nim, chętnie wszystkim, którzy wspólnie z nami narodowcami chcą pracować, rękę do zgody podajemy, a tak jak nigdy jej nie odrzucaliśmy, tak i dziś nie odrzucamy, choćby nas jeszcze raz Posener Zeitung o przetrzucenie się na stronę ultramontanów pomówiła.

Dla nas, dziś jak przedtém **obrona narodo-**
wości, jej **rozwój** czyli inaczej organizm nas-
państwowy, jest najwyższém prawem; bo on
jeden wszystkim naszym potrzebom pod każdym
względem i w każdym kierunku zadość uczynić
może. Dla tego téż tak usilnie i wytrwale starania
o takowy od wieku praktykujemy. Sądzymy zatem
że każdy Polak, pragnący, ażeby starania t
uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem, porzucić
powinien odrywające od ogólnej narodowej prac
eksperymenta i pod sztandarem narodowości wspól
nie ze wszystkiemi pracować.

Wiadomości urzędowe.

Wybór nauczyciela gimnazjalnego dra Roesslera na rektora wyższej szkoły miejskiej w Strzygłowie (Striegau) potwierdzony został.

Korespondencye Dziennika Pozn

Lwów, 28 lipca.

(Hr. Gołuchowski objął już rzędy. — Sprawa przywileju teatralnego. — Zmiany na uniwersytecie. — Kursa wędrownie).

(T.) Nowy namiestnik rozpoczął już wczoraj urządowanie. Pospieszam więc sprowadzić moje doniesienie ostatnie, w którym mówiłem, że prawdopodobnie dopiero 1 sierpnia hr. Gołuchowski obejmie rząd kraju. Pospieszam, powiadam, aby mi Gazeta Narodowa znowu nie zarzuciła „fałszu.“ Z okoliczności tej jednak że nie wiedziałem nawet o tém, kiedy nowy namiestnik urządować zaczyna, poznać powinna szanowna Gazeta, że nie zostaje z hr. Gołuchowskim w tak ścisłych stosunkach, jak jęj by się może zdawało, i w rzeczywistości tylko k z amatorstwa szerzę „fałsz“, utrzymując uparczywie, iż więcej hr. Gołuchowski niż delegacja wpłynęła na rząd, iż tenże niektóre w drodze administracyjnej poczynił reformy. Wczoraj więc rozpoczął hr. Gołuchowski urządowanie. Dziś przestawiam mu się różne korporacje i rada miejska, która z prezydentem swoim w południe do pałacu namiestniczego ma się udać. Tym razem nie wita kraj hr. Gołuchowskiego z takim zapalem i z takimi ostentacyami jak w roku 1865, mimo to nadechdzą ciągle z różnych miasteczek doniesienia o iluminacyach, fakelcugach i różnego rodzaju radosnych manifestacyach, z powodu, że znowu hr. Gołuchowski namiestnikiem został.

Sprawa przywileju teatralnego wniesiona została już temi dniami przed radę miejską. Jak wiadomo, o prawa miasta z powodu przelanego na rzecz fundacji skarbkowskiej przywileju, na dobrach tej fundacji imbulowane. Chodzi więc o to, by się reprezentacja miasta zrzekała przywileju i wszystkich z niego wypływających praw i obowiązków i na ekstabulowanie tych zezwoliła. Do powzięcia takiej uchwały, ponieważ chodzi o prawa miasta, potrzeba według statutu dwóch trzecich części głosów wszystkich radnych, przeto sześćdziesięciu kilku głosów. (Z powodu, że kilku radnych

posiadało mandaty, jest tylko 93 czy 94 radnych (wszystkiego). Otóż zachodzi obawa, że obecnie trudno będzie taki wielki zebrać komplet, wielka bowiem liczba członków rady opuszcza Lwów za urlopem, udając się do kapieli. Rzecz jest tak ważna i tyle na sybryjanie rozstrzygnięciu jej zależy, że prezyd. um. rady powinno być w razie potrzeby i tych urlopowanych panów radnych, którzy nie wyjechali za granicę i w bliz zych Lwowa, kapieliach lub na wsi bawia, na to posiedzenie zaprosić.

Na uniwersytecie naszym przygotowują się liczne zmiany rzeczywiście. Panowie profesorowie Niemcy oglądają się na seryo za innem miejscem zamieszkania. P. Baruch Rappaport stara się przenieść do Gracu. Także i w klasyfikacji narodowościowej studentów ważną zajdzie zmiana. Dotychczas taka pod tym względem była manipulacja, że urzęm prowadzący sobie uczniów sam wyrokował, który uczeń do jakiej należy narodowości. Mniejsza z tem, że każdy uczeń obrządku greckiego w katalogach tych paradiuje jako Rusin, ale co gorsze, że każdy uczeń o niemieckim, albo do niemieckiego podobnem nazwisku musiał być Niemcem. Żydyż wszyscy w rubrykę Niemców wpisywani bywał rozumie się samo przez się. Otóż teraz przyjął senat akademicki pomimo opozycji dra Rulfa i Buhla wniosek profesora Piętaka, który żąda, aby każdy akademik wpisując się sam oświadczył, jakiej jest narodowości, bo już każdy a przynajmniej większa ich część wie najlepiej, czy jest polskiej czy niemieckiej, czy wreszcie ruskiej narodowości. Powiadam większą część, bo wielu bardzo żydów może być istotnie pod tym względem w ambasie.

Nasze towarzystwo gospodarcze zamiarowało urządzić kursa wędrówne, które w czasie wakacji tegorocznych odbywać się miały. Wszystkie pod tym względem było już przygotowane i najzdolniejsi prelegenci ofiarowali już byli swoje pod tym względem usługi. Ministerstwo rolnictwa uznając wielką dla gospodarstwa z kursów takich korzyść, przeznaczyło było na ten cel subwencyą 4000 guldenów. Na le nadeszła wiadomość, że w skutek zmian poczynionych w budżecie, subwencya cofnięta została. Wiadomość ta niestety sprawdziła się. Komitet towarzystwa gospodarczego ogłasza teraz, że zapowiedziane kursa wędrówne, które w Krakowie, Tarnowie, Gródku i Stanisławowie odbywać się miały w czasie od 27 lipca do 5 sierpnia, odwołują się a to z powodu, że ministerstwo rolnictwa cofnęło stanowczą przyczyną subwencya.

Paryż, 28 lipca

(Kwestya rzymska. — Pan Thiers zawsze wróg Polski. — Przes Devienne. — Zaufanie nie wraca. — Decentralizacya. — Połączenie się centrów. — List p. Bonjean).

(X) Tak prasa, jako też i opinia publiczna w Paryżu, dotąd jeszcze nie przestaje żywo się zajmować kwestyą świeckiej władzy Papięza, którą petycja duchowieństwa do zgromadzenia narodowego na nowo poruszyła. Jest to bowiem kwestya niezmiernie drażliwa dla Francyi, przedewszystkiem ze stanowiska polityki i wpływu francuskiego na zewnątrz.

Ponieważ kwestyi téj dotykaliście się, zatem poprz
stanę na jednym szczególe.

Przy dotatach nad powyższą kwestą p. Thiers nie mógł się powstrzymać od wypowiedzenia Papieżowi, że wstawianiem się swęm za Polską popełnił bład polityczny. Pan Thiers jest bez zaprzeczenia zrzędnym politykiem, ale doskonałym nie był, nie jest i pono już nie będzie, bo jest uparty jak koziół. Poczytuje on sobie za zasługę, że przekonał swoich nie zmienia. Dowcipniś jak

powiedział, że tylko zwierzęta się nie zmieniają.⁴⁴ Ludzie zaś, zwłaszcza ludzie polityczni, mężowie stanu, opinie swoje nagać muszą do okoliczności, które i o informacje nie pytają, a które zrzeczność każe wyskać. Owoż, aby mózł wyżyskać, trzeba się zaśtośować, zaśtośowanie się zaś pociąga za sobą nieodwołalną ofiarę z własnych opinii. Zasady są, lub być powinny, niezmiennymi. Ale drogi zaśtośowania lub wprowadzania ich w życie mogą się zmieniać i muszą z czasem, okolicznościami i dniośdezeniem.

Były rząd obrony narodowej nową poniósł porażkę w sprawie pierwszego prezesa sądu kasacyjnego, p. Devienne. Dekret tego rządu, oddający pana Devienne pod sąd za rzekome skompromitowanie godności magistratury, był prawdziwym politycznym skandalem. Dzielili się tylko, że człowiek tak znany pod każdym względem jak p. Em. Arago, mógł wziąć udział w sprawie. Sąd najwyższej instancji na dniu 21 b. uwolnił pana Devienne od niesprawiedliwego podurzenia.

Prawo o radach departamentalnych zawotowane zostało w drugim czytaniu. Rząd zrobił wyjątek od departamentu Sekwany. Ultraradykalni są zgorzeli lubo decentralyzacyi nie chcą, przestrasza ich ta wyjątkowość dla Paryża. Lecz dla Boga! czyż Paryż, jak stolica państwa, rezydencya rządu a prócz tego stolica nieustannych rewolucyi które zakłócają pokój we Francyi, przez to samo nie jest już wyjątkiem? (Tak — wyjątek ten zniknie, skoro uprątnie żądania będą spokojone. Przyp. Red. Dz. Pozn.). Kiedy nastąpi trzecie czytanie, pan Thiers pewno zabierze głos. Wówczas wiele z przyjętych teraz paragrafów tego prawa które przesadzają rozsądną decentralizacyą, zostanie pewno zmodyfikowanych; dotąd zaś uważać je należy tylko jako projekt do prawa.

Pomimo spokoju, który zapanował po zgnieceniu komuny paryskiej, pomimo świętego udania się polski naródowej i postępując ewakuacji przez Prusak departamentów Francji, widoczna jest nietylko w ryżu lecz i na prowincyi pewnego rodzaju nieufności obecnej sytuacji politycznej. Handel się przebuź z dziesięćmiesięcznego forsowno- go uspienia odzylł pmyśl, pootwierano fabryki i rękodzielnie. A mim- żadne znaczniejsze przedsiębiorstwo, żadna wielka treprzyza, w które Francja niedawno jeszcze tak obf-

Dnia 31 lipca umarł s. p.
Ks. Karol Trojanowicz,
proboszcz w Niechanowie,
o czym donosi krewnym i przy-
jaciółom w smutku pogrążona
(4191.) Siostra.

Osoba w średnim wieku,
trudniąca się dawniej wychowaniem i pacie-
nek żyć sobie na stancyj pińienki ucze-
szczające na pensyę. Zgłosiła się s. mian-
ny dozor i opiekę, a kto sobie życzy, i pu-
mow w naukach. Blizsza wiadomość po-
wzięć można w domu p. na profesora
Mottego.
Rynaki, No. 28. (4188)

Organista żonaty, w dobre za pa-
trzonej świadectwa, doskonały w swym fa-
chu, może zaraz mieć miejsce w **Jeżewie**
pod Borkiem. (4165.)

Z nakładu **Ludwika Merzbacha** w Poznaniu:
Ramoty i Ramotki
Augusta Wilkonskiego.

Wydanie nowe i zupełne.
Z życiorysem autora

przez
W. Wojcieckiego.
Z popiersiem autora.
Tomów 5. Cena 5 talarów.

Podróżujących i emigrantów do Ameryki północ.
wyprawa ze **Szczecina** do **Nowego Jorku**
po jak najniższych cenach za pomocą bałtyckiego
biłoya ze **Szczecina** (parowce pocztowe A. 1)
i każdej bliższej wiadomości udziela jak najchętniej
R. V. Januszkiewicz w **Szczecinie**.
Boltwerk 33.
Król pruski kons. agent generalny.

Zakład zdrojowy w SzczaŹnicy

otwartym zostanie dla leżącej się publiczności dnia 1 czerwca. Najdogo-
dniejsza komunikacja z Krakowa do SzczaŹnicy jest codziennie kursującym c.
k. szybkożem osobowym.

Zamówione w Zarządzie zakładu zdrojowego w SzczaŹnicy przesyłki wód
mineralnych uskutecznią się jak najpункtualniej. Przy znaczniejszych
obstalnokach potrąca się odpowiedni rabat. (2728)

Angielskie, bielefeldskie, szlaskie itd

plótno

w największym wyborze.

Plótno kreasowe

własnej fabryki

na koszule, gatki i bieliznę na pościel

poleca w **wybornym gatunku**

A. z Pawłowskich Kaufmann,
fabryka bielizny
przy placu Sapieżyńskim 1a.

Den verehrl. Königl. Verwaltungsbehörden,
Institutsverordnungen, Geschäfts-Verordnungen, sowie den Herren
Rechtsanwälten, Gutsherrn, Barons und sonstigen Indus-
triellen und Privaten der r. p. und spesenfreie Besorgung von Ankündi-
gung n jeder Art zu Original-Tarifpreisen in sämtliche existierende Zeitungen des In-
und Auslandes

Rudolf Mosse,

offizieller Agent sämtlicher Zeitungen,
Berlin.

ferner d. m. i. l. i. t. in **Hamburg, Frankfurt a. M., Breslau, München,**
Nürnberg, Wien, Strassburg, Prag, Zürich.

Sämtliche Aufträge werden am Tage des Eintreffens sofort exact ausgeführt.
Er vollständiges Verzeichnis sämtlicher Zeitungen nebst Original-Preis-Courant ver-
sende gratis und franco.

NB. **Meine Provision beziehe ich als**
offizieller Agent von den betreffenden
Zeitungen.

Der grössere Theil der löbl. Behörden be-
traut bereits fortgesetzt obiges Institut mit
der Besorgung ihrer Bekanntmachungen.

Amoniakalny superfosfat

poleca pod **gwarancją**

8—9% zabezpieczonego przeciw ulotnieniu azotu i
10 1/2—11 1/2 % rozpuszczalnego kwasu fosforowego
w najdelikatniejszej zaraz użyć się dającej formie sproszkowanej
po 5 tal. 5 sgr. za cetnar brutto wraz z miechem
franco z kolei lub statku w Poznaniu przy odbiorze każdej dowol-
nej ilości.

Wedle tego oblicza się w **średniej zawartości**
stosownie do zwykłej ceny 5 sgr. za funt rozpuszczalnego kwasu
fosforowego funt azotu tylko po 11 3/4 sgr., podczas gdy takowy

w rozczyntonem gwanie peruwiańskiem

gwarancja: 8—9% zabezpieczonego przeciw ulotnieniu azotu,

10—11% rozpuszczalnego kwasu fosforowego,

które polecam po cenie 5 tal. 7 sgr. z Poznania przy odbiorze naj-
mniejszej 100 cent., nie 10 3/4 sgr. lecz 12 1/3 sgr. kosztuje.

Każda agronomiczno-chemiczna stacya doświadczalna potwierdzi
prawdziwość tego obliczenia.

Maurycy Milch,
fabryka w Jerzycach.

(4179)

Tygodnik Wielkopolski
rozpoczął druk ciekawej powieści **Władysława Łoziń-
skiego**, autora „Pierwszych Galicyanów” p. n.

Historia siwego włosa.

Tygodnik Wielkopolski prenumerować można na wszystkich
urzędach pocztowych, w ekspedycyi Dziennika Poznańskiego i w księ-
garniach pp. J. K. Zupańskiego i J. N. Kamińskiego. Przedpłata kwartalna wynosi dla miejscowych 15 sgr. a dla zamie-
scowych 18 3/4 sgr.

Redakcja Tygodnika Wielkopolskiego.

MACHINY

i wszelkie narzędzia rolnicze dostawiam z fabryk angielskich i krajowych po cenach
fabrycznych. — Udziałem, na żądanie, przy większych zleceniach, dłuższy kredyt.
PP. zamierzający nabyć **młockarnie parowe i lokomobile** z fabryki:

p. p. Marshall Sons & Comp.
w **Gainsborough w Anglii**

(Wyst. par 1867 złoty medal)

zechcą, jeżeli takowe na koniec żniwa mają być dostawione, bezwzględnie pospieszyć
z zamówieniami do Domu Handlowego: (4166)

„Aleksander Chrzanowski”

w **Toruniu (Thora W. Pr.)**.

Annoncen-Expedition

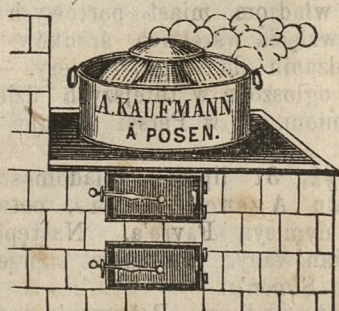
H. Albrecht

Berlin, 74 Friedrichsstrasse 74,

besorgt Inserate für alle Zeitungen, Fach-Journale,
Coursebücher und Druckschriften bei prom-
pter und billigster Bedienung.

Uniwersalne kotły parowe

do
prania bielizny.

Przy użyciu mydła i wody można
za pomocą tego kotła w dniu jednym
tyle wyprać bielizny, ile doskonała pra-
czka w czterech dniach dostawić jest w
stanie.

Bielizna nie psuje się wcale, jak to
ma miejsce przy praniu jej ręką lub ma-
chiną do prania.

Oszczędzone paliwo, czas oszczędzony
i **wszystkie inne korzy-
ści** opłacają cały aparat już po kilku

razowym użyciu.

W W. Ks. Poznańskim do nabycia przez

A. z Pawłowskich Kaufmann,
fabryka bielizny
Poznań, plac Sapieżyński 1a.

PIGULKI BLANCARDA

ŻELAZISTO-JODOWE, NIEPODLEGAJĄCE ROZKŁADOWI,

POTWIERDZONE PRZEZ PARYŻSKĄ AKADEMIA W 1850 R.

ZAMIESZCZONE W 1866 W FORMALNYM LEGALNYM PRACOWNIKU, W KODEKSIE A.

Ucząc w sobie własności **Jodu i Żelaza**, pigułki te używają się specyal-
nie i szczególnie przeciw słabościom skrofuloznym, w piersiowych początkach
suchoty, w osłabieniu organizmu, jak również we wszystkich wypadkach, gdzie
idzie o oddziaływanie na krew, w białicy, niedostatkach lub braku regularności
dla przwrócenia, bądź normalnej obrotu krwi, bądź dla wywołania i uregulowa-
nia peryodycznego jej odpływu.

Uwaga. Jodan żelaza nie czysty albo taki, co ulega rozkładowi, jest środ-
kiem lekarskim wątpliwym i drażniącym. Jako dowód czystości i autentyczności

prawdziwych pigulek Blancarda, wymagać na

leży, aby każdy flakonik nosił pieczęć ze srebra reakcyj-
nego (argent reakcyj) z własnoręcznym podpisem wyraża-
jącym na etykiecie zielonej, jak obok:

W Poznaniu w aptece pp. **Jagleńskiego, dr. Mankle-
wicza i Elsnera**; w Krakowie w aptece pana **Trauczyń-
skiego**; we Lwowie w aptece pana **Mikolajch**. (3684)

Malecki,
adwokat i notariusz.

Organista, kawaler wolny od wojkowości
zaopatrzony w dobre świadectwo a poszukuje
odpowiedniego miejsca zaraz lub od 6. Mi-
chala. Blizsza wiadomość w **Esap. Dz Pozn.**
(4167)

Nakładem **Ludw. Merz-
bacha** wyszła i nabyć można
we wszystkich księgarniach:

Pati Morgana,

Powieść

Pauline z L. Wilkońska.

2 tomy. — 2 1/2 tal.

Przedpłata w ilości 2 talarów na

Pamiętniki

więźnia Stanu i byłego posła ziemi
pruskiej na Sejm berliński

Natalisa Sulerzyckiego,
przyjmuje **Edmund Gallier,**
w Administracyi Dziennika Pozn.

Nakładem księgarni
J. K. Zupańskiego

wyszy: 1) **Pamiętniki Juliana Ur-
syna Niemcewicza** 1809—

1820 poraz pierwszy z autorafu
wydane. Tom I rok 1809—1813,

Tom II, który w 3 miesiące wyjdzie,
zawierać będzie rok 1813—

1820. Oba tomy kosztują 5 tal.

2) **Dzieje narodu polskie-
go** w krótkości zebrane dla matek
i niższych nauczycieli przez Teodora

Morawskiego Tom II. Jagiełło-
wie. Cena 2 tal. [4008].

Poznań, d. 18 lipca 1871.

Famila przyzwita mieszkająca blisk

gimnazjum, życzy sobie przyjąć na stoł

stancya dwóch studentów. Udzieli, dowie-
dzić się można w eksped. Dzien. (4184)

Podziękowanie.

Przez ośm przeszło miesięcy cierpiałam
na bardzo gwałtowny kaszel i niebezpieczną
astmę, a wszelkie przedziwne środki za-
dane nie przynosiły skutku; za pomocą
zaś Wgo Pana **Dr. Dalkiewicza** „
Siołoch” zostałam w krótkim czasie zo-
pełnie wyleczoną, za co mu publicznie skła-
dam podziękowanie. (4181)

A. Nowakowska,

Kiełkowo.

Młody człowiek, przyjemnie

powierz howności, obeznan z interesem ma-
nufaktury i w takowym pr. najzajmiej przez
kilka lat do sprzedaży użyty, może znaleźć
miejsce w Warszawie pod korzystnymi wa-
runkami. Wymagane jest konieczne plyn-
ne i poprawne mówienie po polsku.

Reflektanci zechcą nadsyłać swoje oferty
świadectwa do ekspedycyi **„Złoty Han-
dlowy” w Warszawie.** (4180)

Jeżeli gdzieśkolwiek potrzebna bud-
nowy lub rezeracy organów, niżej podpisy-
polecą sumiennie pana **Ignacego Z-
browskiego** z Warszawy, teraz zamie-
szkałego w Wrześni, jako mistrza niepo-
spolitych zdolności. Pan Zebrowski może
iść z najszlachetniejszymi organami z zawo-
d. (organy kościół w zeszłości, przez
pana Zebrowskiego w tych dniach w ko-
czono, dotykałmy się dowodem wielkiej je-
go zdolności. (4120)

Zrosła cena naftier umiarkowane. Po-
wyższe wyraży s. tylko winnym holdem dla
cichiej a wytrwałej pracy i zamilowania za-
wodu swego, z-t. kt. emi pan Zebrowski
zaszczytnie się odznacza.

Września, dnia 26 lipca 1871.

Malecki,

adwokat i notariusz.

M. Heymanna skład cy-
gar znajduje się oddał przy **Fryderyk-
owej ul. 30** naprzeciw biura telegraficznego
(3109)

Loterya.

Odnawienie losów do 2 klasy 14 klaso-
wej loteryi uskutecznione być musi podług
planu pod utratą prawa do 4 sierpnia r. b.
do 6 godzin wieczorem. Losy odbierane
z zmarłego kolektora **W. Wittenberga** w
Mur. Głównie mogą być wprost od niego
odebraniemi

Poznań, dnia 30 lipca 1871. (4174)

Kr. I. nadkolektor loteryjny.

H. Bielefeld.

Wilhelmowski plac No. 2 są dwa na-
piętrze z frontu położone eleg. noko-
biowane pokoje **restacji** „**Wiat**” do
najęcia. (4183)

Ludwik Ohnstoin i syn
pozostanie w Sremie odda i 1 sie-
pnia jeszcze tydzień ze **składem**
towarów galanteryjnych
w hotelu p. Weichmana i poleca
się szanownej publiczności miasta
okolicy. (4183)

Dla piekarzy

polecam wyborne **flisy szamo-**

towe na tło pieców. (4128)

Krzyżanowski

Najprzedsiejsze angielskie

nowe Matjes śledzie

hurtem i pojedynczo poleca tania

karol Szulc,

(4185) Wodna ul. 25.

Przedni tłusty

sér nadreński

funt po 7 1/2 sgr. poleca (4188)

J. N. Leitgeber,

Liebiga

mleko stepowe

(kumys)

leczy

cierpienia piersowe i

plucowe.

Wedle zdania medycznych po-
wag leczy Liebiga mleko stepowe

— zwane kumys — przedziw-
niej niż wszystkie inne dotąd w

Niemczech używane środki: katar

żółdowy i katar odchodowej,
tuberkuly, katar brzońny, ane-
mia (brak krwi) w skutek

dużych chłrob. niewygód, prze-
dłużonego użycia merkurysu itd.,
szchorbut, — chlorosis, — hy-
sterya i siabosć ciała.

— Za flakonik 15 sgr. (1/2 tal.)

— w pudełkach po 4—12 flakonik-
ów do sprowadzania przez

Salad generalny

Liebiga mleka stepowe-

go (kumys) [2635].

Berlin, Gneisenaustr. 7a.

ASTMY

Duszność, chryka, katar

zadawane i wszelkie cierpienia

nałód od lechowych uszupki po użyciu

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne

reka antistastyczne